

Türkiye İMSAD ‘Gündem Buluşmaları’nda dış politikadaki değişimler konuşuldu

**Türkiye İMSAD Başkanı Ferdi Erdoğan:
“Jeopolitik konumumuz nedeniyle dış politikadaki her gelişme, İnşaat Sektörü’nde önce Türk müteahhitlerini, dolayısıyla istihdamı ve sonrasında inşaat malzeme üreticilerini etkiliyor”**

İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD) tarafından düzenlenen 2017 yılının üçüncü ‘Gündem Buluşmaları’nda, Türkiye’nin uluslararası konumu, jeopolitik sorunlar, dış politikadaki gelişmeler, 2017 yılı ikinci yarı beklentileri gibi gelişmeler ele alındı. Türkiye’deki inşaat malzemeleri ihracatında jeopolitik etkilerin ağırlıklı olduğuna dikkat çeken Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Ferdi Erdoğan, “Türkiye’nin jeopolitik konumu nedeniyle dış politikadaki her gelişme, önce dış ülkelerde inşaat işleri yapan Türk müteahhitlerini, sonrasında onlarla birlikte hareket eden malzeme üreticilerini ve istihdamı etkiliyor. 2014-2016 arası inşaat malzemesi ihracatında yaşanan düşüşlerin en önemli sebebi bu bölgede yaşanan krizlerden kaynaklanıyor” dedi.

Türkiye İMSAD’ın yılda dört kez çeyrek periyotlarda düzenlediği **Gündem Buluşmaları** kapsamında gerçekleştirilen 2017 yılının üçüncü toplantısı, 14 Eylül Perşembe günü **Ortaköy Feriye Lokantası’**nda yapıldı. **Gündem Buluşmaları** toplantısında; ‘Türkiye’nin uluslararası konumu’, ‘Dış politikamızdaki değişimler’, ‘Jeopolitik sorunlar’, ‘2017 yılı ikinci yarı beklentileri’, ‘Körfez ülkeleri ve Katar sorunu, AB ile ilişkiler ve Almanya seçimleri’, ‘Trump Hükümeti ve tüm dünyada değer kaybeden dolar’ gibi dış politikanın gündem konuları konuşuldu.

Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Üyesi Buğra Kavuncu’nun moderatörlük yaptığı **Gündem Buluşmaları’**nda, **Ekonomi Danışmanı Prof. Dr. Kerem Alkin** dünya ve ülke ekonomisini, **Dr. Can Fuat Gürlesel** inşaat malzemesi sektörünün mevcut durumu ve beklentilerini, **konuk konuşmacı E. Büyükelçi Hakkı Akil** ise dış politikada ve dünyada yaşanan değişimlerle ilgili görüşlerini paylaştı.

Uzak olmasına rağmen en çok ihracat yaptığımız pazar ABD oldu

Açılış konuşmasında, Türkiye’nin inşaat malzemeleri sanayisi için önemli bir pazar çeşitliliğine sahip olduğunu vurgulayan **Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Ferdi Erdoğan**, “Potansiyel tüm pazarlara uzaklık tanımaksızın ihracat yapabiliyoruz. Nitekim ABD, uzak bir pazar olmasına karşın, 2016 yılında en çok ihracat yaptığımız pazar olarak zirveye oturdu. ABD’nin bu yükselişinde yakın pazarlara ihracatımızdaki gerilemenin de etkisi kaçınılmaz. Avrupa Birliği ülkeleri de bizim için çok önemli bir pazar. İhracatımızın yüzde 35’i AB ülkelerine yapılıyor. Rusya, Orta Asya ülkeleriyle birlikte Kuzey Afrika ve Körfez ülkeleri de önemli pazarlarımız arasında yer alıyor. Özellikle de Körfez ülkelerinin son 10 yıldır

inşaat malzemeleri sanayisi için konumu tartışılmaz. Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, İran, Yemen, Katar en çok ihracat yaptığımız Körfez ülkeleri.

Haziran ayından bu yana gündeme yerleşen Körfez ülkeleri ve Katar sorununun Türkiye'ye yansımalarına değinen **Ferdi Erdoğan**, "Körfez ülkelerinde alınan müteahhitlik işleri ile diğer inşaat ve altyapı işleri, firmalarımız için önemli pazar olanakları sunuyor. Ama yaklaşık son 3 aydır ciddi etkilerini hissettiğimiz Körfez ülkeleri ile Katar arasında yaşanan gerginlik, Türkiye'yi de içine aldı. Dolaylı olarak krizin içine giren Türkiye, Katar yanında yer alırken, Körfez ülkelerinin Türkiye mallarına yönelik talep düşüklüğü ise artmaya devam ediyor. Irak ciddi kan kaybettiğimiz bir yer. Bu durum özellikle Güneydoğu'daki ticaretimizi etkiliyor. İran'da da küçüldük. Ambargonun kalktığı bir dünyada altyapısı, enerjisi ve yetişmiş insan gücüyle İran'ın bizi çevre ülkelere yaptığımız ihracatta zorlayacağını söyleyebilirim" dedi ve sözlerine şöyle devam etti "Son 3 yılda, inşaat malzemesi sektöründe 21.21 milyar dolardan 15.24 milyar dolara düşen bir ihracattan bahsediyoruz. Yine son 3 yıla baktığımızda Libya'da yüzde 79 küçülmüş durumdayız. Rusya'da yüzde 67, Irak'ta yüzde 54, İran'da yüzde 40, BAE'de yüzde 32 ve Suudi Arabistan yüzde 23 azalma var. Bu ülkelerin toplamındaki kaybımız 3 milyar dolar civarında. Sadece Katar'a ihracatımız son 3 yılda yüzde 50 büyüme gösterdi ama bu yükselişe rağmen ihracat geliri artışı sadece 33 Milyon \$ ve Katar toplam ihracatta bu ülkeler arasında son sırada yer alıyor."

İnşaat malzemesi ihracatındaki düşüşün sebeplerinden biri de jeopolitik sorunlar

Dünyadaki en büyük müteahhitlik firmalarını belirleyen ENR verilerini de değerlendiren Ferdi Erdoğan, "ENR tarafından yapılan tespite göre, 2013 yılında dünyada müteahhitlik yapan 250 firma 544 milyar dolarlık iş yaparken, 2 yıl üst üste yüzde 4,1 oranında azalma gösterip toplam gelirleri 500 milyar dolara düşmüş durumda. Müteahhitlerimiz bu düşüşü 2 soruna bağlıyorlar; bunlardan bir tanesi uluslararası likiditede sıkışma, diğeri ise jeopolitik sorunlar. Türkiye'ye baktığımızda, ülkemiz 40 firmasıyla ENR 250 listesinde 2. sırada yer alıyor. 2012-2014 döneminde yurtdışı yeni proje tutarları 25-30 milyar dolar iken, 2016 yılında 12,5 milyar dolara iniyor. Yaklaşık yüzde 60'a yakın bir küçülme var. Sebebi ağırlıklı olarak jeopolitik sorunlar. Dolayısıyla dış politikadaki her gelişme önce Türk müteahhitlerini, sonrasında onlarla birlikte hareket eden malzeme üreticilerini ve başta yurtdışı inşaat işlerinde çalışan istihdamı etkiliyor. İnşaat malzemesi ihracatının başına gelen düşüşlerin en önemli sebebi bu bölgedeki krizlerden kaynaklanıyor" dedi.

Beklentilerin üzerinde büyüme gerçekleşti

2017 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleşen referandumun ve Haziran ayındaki Ramazan ve bayram tatilinin piyasalara olumsuz etki yaratacağı beklentisi olduğunu ifade eden **Ferdi Erdoğan**, şöyle konuştu: "Bu beklentinin aksine iktisadi faaliyetlerimizde önemli ölçüde artış meydana geldi. Referandum sonrası Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ile idari olarak yeni bir süreç başlamış oldu. Buna paralel olarak ekonomimizde de yeni beklentiler ortaya çıktı. Yılın ilk yarısını değerlendirecek olursak; ekonomimizin ilk yarıda gerçekleştirdiği yüzde 5,1 oranındaki büyüme ilk yarıyla ilişkin olumlu bir tablo çiziyor. Beklentilerin üzerinde gerçekleşen bu büyüme ilk yarıda sanayi sektöründe yüzde 6,5, hizmetler sektöründe yüzde 6,0 olarak gerçekleşti. Yılın ilk yarısında yüzde 6,4 büyüyen inşaat sektörü genel ekonomik büyümenin de üzerinde bir performans gösterdi. Gayrimenkul sektörü ise 2017 yılı ilk yarısında sadece yüzde 1,7 büyüme gerçekleştirdi. Bu yüzden gayrimenkul sektöründeki işler önemli ölçüde yavaşladı. Toplam inşaat harcamaları 2017 yılının ilk yarısında 190,6 milyar TL olarak gerçekleşti. İnşaat harcamaları 2016 yılı ilk yarısına göre cari fiyatlarla yüzde 32,5 yükselme gösterdi. İnşaat malzemeleri ihracatı yüzde 3,5 artarak 8,04 milyar dolara yükseldi. İthalatımız ise ihracatın aksine aynı dönemde yüzde 18,8 gerileyerek 4,22 milyar dolara indi."

Bugün dünyada yaşanan birçok gelişme Sovyetler'in çöküşü ile başladı

Türkiye İMSAD'ın konuk konuşmacısı E. Büyükelçi Hakkı Akil, bugün dünyada yaşanan birçok gelişmenin, 1990'larda Sovyetler Birliği'nin çöküşü ile çok dramatik bir değişim içine girmesiyle ortaya çıktığını savundu. **Hakkı Akil**, şöyle konuştu: "Bugünkü sorunların temelinde de bu çöküşün yattığına inanıyorum. 90'lardan önce, soğuk savaş döneminde din hiçbir zaman önemli bir faktör olarak ortaya çıkmamıştır. Sovyetler Birliği'nden sonraki ideolojik kırılmadan sonra din o ideolojik boşluğu doldurdu ve yerine siyasi bir değer ortaya çıktı. Bu arada 1990'lara kadar, Türkiye'nin Batılılığı hiçbir zaman sorgulanmıyordu. O dönem ideolojik aidiyet duygusu Demir Perde'nin neresinde olduğunuzu bağlıydı. Ayrıca küreselleşme akımı başladı. Bu ciddi jeopolitik sonuçlar doğuran bir gelişme oldu. Bizim Müslüman olmamız ve Batının Hıristiyan olmasından dolayı bize bakışları değişti. Yeniden yaptıkları değerlendirmede 'Türkiye'nin aramızda ne işi var' demeye başladılar. Batıda, Türkiye'nin Batılı aidiyeti sorgulanmaya başlandı. Küreselleşmeyle birlikte bugünkü Batı ülkelerinde yaşanan gelişmelerin temelinde yatan unsur yeni kimliklerdir. Batıda artık aşırı sağ partilerin birinci parti konumuna geldiğini görüyoruz" dedi.

AB çıtasını çok sağlam tutmamız gerekiyor

"Belki sizi şoke edebilir ama Batıdaki görevlerim sırasında edindiğim tecrübeye göre Biz Batılı değiliz" diyen **E. Büyükelçi Hakkı Akil**, "Bizim bir olay karşısında verdiğimiz tepki ile Batılıların verdiği tepki çok farklı. Örneğin Suriyelilere yaptığımız harcama GSMH'nin yüzde 1'ini geçti. Türkiye'de hiçbir zaman bu önemli bir konu haline getirilmedi. Bizim politikacılar da bunu seçim malzemesi olarak kullanmadı çünkü halkın prim vermeyeceğini biliyorlar. Batıda ise değerler daha materyalisttir. Fransa'da sadece 2 bin Suriyeli mülteci vardı. Fransa'da gündem Suriyeli mülteciler oldu. Dünyada, ABD'den sonra ikinci insani yardımı yapan (5.7 milyar dolar) ülkeyiz. Batılı ülke, aynı gayreti gösterse ülke ayağa kalkar. Her kültürün kendine özgü değerleri var. Batının birçok değerini paylaşıyoruz. Artık onları içimize sindirdik. Halkımız bunlara alıştığı için bu değerleri arıyor. Bunlara sıkı sıkıya sarılalım. Ama bizi AB'ya almayacaklarını ve bir denge politikası uygulayacaklarını düşünüyorum. Bizim müzakereleri sürdürmemiz, treni AB rayında tutmamız ve istasyona geldiğimizde halkımıza sormamız gerekiyor. AB'nin katı kuralları nedeniyle İtalya 10 sene sıfır büyümeyle yaşadı. Bizim AB çıtasını çok sağlam tutmamız, reformaları yapmamız ve mümkün olduğu kadar müzakereleri açarak treni rayında tutmamız gerekir. AB üyeliğinin ne getirip getireceğini en sonunda halkımızla değerlendirmeliyiz."

Japonya gibi bulunduğumuz coğrafyayı kalkındırabiliriz

Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada büyük bir ekonomiye sahip olduğunu vurgulayan **E. Büyükelçi Hakkı Akil**, "Londra'dan Roma'ya bir çizgi çekin, bir de Pekin'den Yeni Delhi'ye bir hat çekin, bu aradaki büyük coğrafyada en büyük ekonomi Türkiye ekonomisidir. Rusya'yı saymıyorum çünkü onların savunma sanayisi dışında bir üretim kapasitesi yoktur. Bu bölgenin ekonomik dinamizmini sağlayacak motor gücü, Türk ekonomisidir. Türk ekonomisinin büyümesi için amacımız bölgedeki siyasi istikrarın sağlanmasıdır. Siyasi istikrar olmazsa ekonomik büyüme de olmaz. Bugün Türkiye 700-800 milyar dolar arasında GSMH'ye ulaşan bir ekonomiye sahip. İç pazar bize dar gelmekte. Türkiye dışarıya açılmak zorundadır. Tıpkı 1960'larda Japonya'nın yaptığı gibi. Japonya nasıl Güney Doğu Asya ülkelerini kalkındırıyorsa, bölge ülkelerini kalkındıracak ekonomi ise Türkiye ekonomisidir. Önümüzdeki dönemde

bölgenin siyasi istikrara kavuşmasıyla birlikte Türkiye ekonomisinin büyümeye devam edeceğine inanıyorum” dedi.

Gelişmekte olan ekonomilerin ortalama büyümesinin 1 puan üzerindeyiz

Türkiye ekonomisi performansının, gelişmekte olan ekonomilerin performansının üzerinde seyrettiğini belirten **Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı Prof. Dr. Kerem Alkin**, şöyle konuştu: “Neredeyse gelişmekte olan ekonomiler ortalama büyümesinin 1 puan üzerindeyiz. G20 ülkeleri arasında Çin ve Hindistan’dan sonra, Endonezya ile birlikte üçüncü en yüksek büyüme ülkemizde gerçekleşti. AB’de bizden daha hızlı büyüyen ülkeler bizimle karşılaştırılabilecek ülkeler değil. Nüfus büyüklüğü itibariyle bize yakın ekonomiler olarak baktığımızda, Almanya’da yüzde 2,1, Fransa’da yüzde 1,8, İngiltere’de yüzde 1,7 büyüme gerçekleşti. Dolayısıyla gelişmiş ekonomilerin büyümesinin yüzde 2’ye yakın olduğunu söyleyebiliriz. Tüm dünya ekonomisindeki ortalama büyüme açısından baktığımızda aşağı yukarı 2 puan yukarıda gittiğimiz söylenebilir. AB’de euro bölgesindeki üretim ve genel ekonomik anlamda toparlanma, bize genel anlamda olumlu bir şekilde yansıyor. Bu dönemde euro bölgesindeki toparlanmanın da etkisini dikkate alarak, Avrupa’ya yaptığımız ihracatın kabul edilebilir zeminde yürümeye ve gelişmeye devam etmesini umuyoruz. Enflasyon konusunda ise maalesef durum parlak değil. Dünyadaki ortalamanın üzerine çıkmak durumunda kaldığımız bir döneme girdik. Türkiye’de enflasyonla mücadele yok. Mücadele ettiğimizi düşünüyor olabiliriz. Ancak enflasyon meselesi artık küresel boyutu itibariyle dünyada Merkez Bankaları’nın boyutunu aştı. Bugün artık enflasyon hedeflemesi, ihtimal dahilinde bile değil.”

Ekonomiye yönelik destekler kademeli olarak azalacak

Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı Dr. Can Fuat Gürlesel, inşaat ve inşaat malzemeleri sektöründe yaşanan gelişmeler ve beklentileri güncel rakamlar ve tablolar eşliğinde değerlendirdiği konuşmasında, tek tip İmar Yasası’nın hayata geçeceğini, Eylül ayı sonu itibariyle KDV ve tapu harçları indirimi gibi desteklerin sona ereceğini, orta vadeli program ve Bakanlık programlarının açıklanacağını hatırlattı. Dış politika ve jeopolitik risklerin arttığına işaret eden **Dr. Can Fuat Gürlesel**, ekonomiye yönelik diğer desteklerin de kademeli olarak azalacağına dikkat çekti.

Türkiye İMSAD Hakkında

Kuruluşundan bu yana geçen 33 yılda, Türk inşaat sanayini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında temsil eden bir sivil toplum örgütü olan Türkiye İMSAD’ın, 32 sektör derneği, 79 sanayici firma ve 11 paydaş kurum üyeleriyle birlikte, pazarda 21 binden fazla noktaya etkin bir şekilde ulaşmaktadır. Sürdürülebilir büyüme için yurt içinde ve yurt dışında işbirlikleri geliştiren Türkiye İMSAD, iç pazardaki gelişmeleri yakından izlemekte ve ihracatta ulaşılan başarının artarak sürdürülebilmesi için, dış pazarları yakından takip etmektedir. Türkiye İMSAD, inşaat sektörünün çok önemli grupları olan 30 farklı alt sektörü temsil etmektedir. 2011 yılında Brüksel, 2015 yılında ise Kamerun temsilciliğini kuran, sektörel projeler yürüten, raporlar yayınlayan Türkiye İMSAD, Avrupa Komisyonu’nun fonladığı birçok projeye de liderlik etmektedir.